

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Narečnine in oznanila (inserate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 195.

V Ljubljani, v soboto 26. avgusta 1893.

Letnik XXI.

Valentinu Vodniku!

„Ne hčere ne sina
Po tebi ne bo,
Dovolj je spomina,
Te pesmi pojó.“

Jutri bo mirna podtriglavska župnija gorjuška slavila praznik v spomin svojemu prvemu dušnemu pastirju — Valentinu Vodniku. In ž njo bo praznovala, ž njo se veselila vsa slovenska domovina, saj tudi ona časti v Vodniku svojega dušnega preroditelja, svojega narodnega buditelja, svojega prosvetnega vodnika. V prosvetno-narodnem smislu je Valentin Vodnik prvi dušni pastir Slovencev. Zato slava mu! V naših razburkanih časih dene dobro srcu, če se zopet ogreje ob stalnih, vse obsežajočih vzorih, ki so goreli v duši priprostega hribovskega duhovnika in s ponosom vzlasti njegovega stanu sedanji zastopniki družijo željo, naj bi čisto, neskaljeno domoljubje tudi naši dobi vzrajalo mož vsaj z daleka podobnih Vodniku.

Zavest, da

„Dobro večan, Kotóran
Primorec, Gorenje,
Pokolpljan po starem
Se zove Sloven'c“.

ne sme umreti. In ravno tako mora veljati še danes, da

„Narave slovenske
Oživljeni kal
Bo s cvetjem in sadjem
Cesarstvo obdal“.

Vse obsežajoča ljubezen pevca, ki je tako pel, bodi nam vzor. Tista ljubezen, ki je priprostega duhovnika gnala, da je proučeval zgodbe svojega rodu, da je preiskaval domovino svojo in njena rastlinska in rudninska čudesa, da je zaglobil se v

duha milega domačega jezika, tista ljubezen, ki je stvorila iz Vodnika — jezikoslovca, starinoslovca, botanika in sploh naravoslovca, pesnika in časnikarja, tista ljubezen, ki mu je velevala, da bodi požrtvovalni duhovnik, neutrudni pedagog, vedno delavni učenjak in pisatelj, skratka; da bodi vsem vse, bodi nam bodrilni, navduševalni vzor. Vodnik se nam zdi nekak vsa oživljajoči genij slovenskega naroda. Zvest Bogú, žrtvujoč se mu v svetem svojem poklicu, zidal je na ta trdni temelj orjaško stavbo svojih nesmrtnih del. Odsev vseh tradicij našega rodú vidimo in občudujemo v njem. Pobožnost, značajnost, moška kremenitost, zvesta ljubezen in neprestana marljivost ga značijo.

„Družič se k meni Krajske modrina dežele!
In zopet prav évrsto men daj povelje
Stor se vredno v meni zaigati želje:
Pesen pet Kranjsko!“

Tako je prosil že l. 1781. In vslušala ga je slovenska „modrina“. On pa jej je ostal zvest do smrti. Ne samo za njegovo „Ilirijo oživljeno“, namreč za vse njegovo delovanje veljajo besede, ki jih je zapisal o njegovi veličastni pesmi „Telegraphe officiel“ dne 31. julija 1811: „Ljubezen do domovine veje iz vsake vrstice; to je posvečen ogenj, ki ogreva, ki oživlja vso vsebino“.

Reven je umrl, — prav kot vreden sin sv. Frančiška, pa tudi vreden sin svojega naroda. A umrl je kot mož. „Fortuna non mutat genus“ mu je bilo geslo. Značajno prepričanje ni usode igrača. Vodnikovega domoljubja in Vodnikove značajnosti želč svojí dobi, kličemo z dna srca: Slava Vodnikovemu spominu!

Res croatico-litorales.

S Primorja, meseca avgusta.

Lani sem poročal v Vašem listu, da delajo Mažari v Reki drugi „molo“ paralelno s prvim. Sedaj moram povedati, da je drugi „molo“ popolnoma dogotovljen. Od velikanske delte sega do tretjine prvega „molo“. Na koncu so ga pravokotno zavili, od starega „molo“ so pa napravili v pravokotu majhen dostavek. Tako ima novi „molo“ lepo, okusno obliko. Skozi prostorna vrata prihajajo v novo luko manjše barke z raznim blagom. Sedaj so tudi te barčice v varnem zavetju, dočim prej niso bile.

Tako ima sedaj Reka dvojni „molo“ in dve prostorni luki. Lahko se meri z mnogimi lukami v Evropi. V našem cesarstvu jo prekosi v tem oziru samo Trst, ali kako dolgo?

Cim bolj napreduje Reka, tem bolj propada Trst. In ravno na to gredó Mažari. Oni se smatrajo že nekako samostojnimi. Zato hočejo povsod Mažari konkurovati z Avstrijo. Da jej pokažejo jednako moč tudi na morju, so v kratkem času toli povzdignili pomorsko kupčijo in komunikacijo v Reki, da se jim moramo čuditi. Proti „Lloydu“ so kar čez noč ustanovili velikansko pomorsko društvo „Adrio“, katero ima lepo število krasnih parobrodov. Ti parobrodi imajo velikansko kupčijo z vsemi deli sveta. Vsled tega ima zdaj lloydovo društvo v Reki prav malo komunikacije. S tem so Mažari dali velik udarec avstrijski polovici, a mnogi še nimajo oči, da bi to videli in spoznali, kam jadrajo. Tudi Opatija peče Mažare. Ni jim po godu, da se tam pusti Avstriji mnogo denarja. Vsled tega so obrnili v svoji prekanjenosti pozornost na Crkvenico v hrvatskem Primorju. Z našo vlado so napravili tam morske kopeli in lep drevored. Slišimo, da je v Crkvenici lepše kakor v Opatiji, da je sedaj tam več

LISTEK

Pantheon.

Arabeske. Napisal Josip Jaklić.

XI. Promethej.

Pustolovski načrti mi že dalje časa niso dali spati. Tičati vedno in vedno v svoji sobi, preseda naposled i najbolj flegmatiskemu človeku. Kaj čuda tedaj, da sem nekega lepega dne vrgel svojo torbico čez rame, urezal si v grmu pred hišo drevno palico in se napotil v svet.

„Kam pa, kam?“ spraševali so me prijatelji. „Ali v kako letovišče?“

„Tega niti sam ne vem. Srcé me žene venkaj v prosto naravo.“

Brez smotra, brez prtijage korakal sem po glavni cesti, potem zopet po kolnikih in slabouhojenih stezicab. Gledal nisem ne na zemljevid, ne na nebó. Čemu tudi? Ogní via conduce a Roma

In tako sem blódil nekaj dnij po slovenski domovini. Nogé so mi bile že trudne in želele so si počitka na mehki postelji; na senu in mrvi ležati ni baš prijetno, zlasti če človek ni navajen. — A neko čudno čuvstvo vleklo me je še vedno in vedno naprej.

Počival sem ravno v senci košate lipe. Kot narodnjak vlečem se v gosto lipino senco vsikdar

raje nego n. pr. v brezino ali kacega družega bolj redkolistega drevesa. Zrl sem na nebó . . . Majhni rumenkasto-sivi oblaki vlačili so se sémtertje. Posamne ptice poletavale so po ozračju. Tudi te žene čudno, nerazumno hrepeneje od kraja do kraja.

Visoko nad oblaki — navpično nad menoj — zapazil sem majhno črno pičico, ki je padala nižje in nižje. Kaj je vendar to? — Mari kraljevi orel? Premišljal sem . . . Mej tem je postala črna pika vedno večja in naposled sem spoznal, da je to zrakoplav . . . Padal je naglo in skoraj je obstal malo pred mojimi nogami . . . Gromovit „Hurá!“ iz pletenice njegove . . . skočim po koncu . . . in skoro si stiskava desnico s starim prijateljem dr. Nikolajem Fedorovičem Nalješkinom . . . Seznanila sva se svoje dni na Dunaju . . . Po naročilu moskovskega meteorološkega instituta podal se je s tremi tovariši in mašinistom v zrakoplavu na znanstveno ekspedicijo, da preišče meteorološke razmere v višjih regijah. — Lahen veter podil jih je dva dni nad osrednjo Evropo. Naposled se je balon nekoliko pretrgal in še predno je bilo mogoče razpoko odstraniti, padli so na tla na slovenskem ozemlju.

Usedemo se pod slovansko drevó.

Spremljevalci Nalješkinovi razložé po travi butelje in kar je bilo za prigrizek. Dobro smo se imeli. S prijateljem videla se nisva že leta in leta. Spremenil se je bil mej tem popolnoma: ne sicer po obrazu, pač pa v mišljenju. Nekdaj fantast, pan-

slavist iz šole Pogodinove, sedaj trezno, hladnomisleč učenjak, ne brigajoč se za politiko. Po glavi rojile so mu samó velikanska astronomiška in druga števila. Zdel se mi je nekam subóten, da ne rečem mršav. In to ni čudno, ako se človek hrani samo ob kvadratnih, kubičnih in drugih korenih.

Kot rečeno, zabavali smo se dobro. Razgovarjala sva se z dr. Nalješkinom o svojem življenju, budila si spomine na prošle dni in kar je sicer obično, če se snidemo z že skoro pozabljenim dobrim prijateljem. — Mej tem pa je mašinist privezal zrakoplav na bližnja drevesa, zašil razpoko in zamazal jo z degtom ter priredil stroj, s kojim se napravlja vodik. Balon se je pričel polagoma napolnjevati s plinom in skoro je že dobil svojo poprejšnjo valjasto obliko . . . Treba je bilo misliti na ločitev . . .

Zamuditi nisem hotel ugodne prilike, da si ogledam le-tá zrakoplav najnovejše konstrukcije. Mej tem, ko še oni posédajo po mehki travi, zlezem v pletenico, ogledujem mnogobrojne astronomiške in meteorološke priprave ter se igram z raznimi ventili.

Tu potegne nagloma močan veter . . . Vezi se pretrgajo, zakričim, od spodaj zakričé moji tovariši . . . zemeljska tla izginejo pod menoj. Balon se dviga z nepopisno brzino navzgor . . . Pogledam navzdol — zvrtil se mi skoraj v glavi. — Plaval sem popolnoma osamljen — visoko mej nebom in zemljó.

gostov, kakor v Opatiji. Da so Mažari tam najbolj zastopani, je umljivo. Saj se ravno zavoljo njih povzdi guje naša Crkvenica.

In mi mislimo, da bode prej ali pozneje Crkvenica prekosila Opatijo. Ze zdaj se tam gostje izvrstno počutijo, kaj še le potem, ko bode vse vrejeno.

Kaj imamo pa mi Hrvatje pričakovati od Crkvenice? Isto zlo, katero nas je zadelo na Reki. Od vsega reškega napredovanja imamo mi le zlo, Mažari pa korist. Res imamo sedaj v Reki dve krasni luki, dva „mola“, velikansko pomorsko kupčijo, pa tudi vsaki dan večjo mizerijo. Naše mesto ima na milijone dolga — ves ta denar je šel za zasipavanje morja — davki so neznosni. Vse boljše službe imajo tuji (Mažari), nam privoščijo le kako drobtinico na morju in v tovarnah, pa še to kmalu zgubimo, ker vedno prihajajo sem mažarski delavci. Ko nas potisnejo še iz najnižjih služb, da ne bomo mogli živeti.

Mnogi mej nami pa še nečejo uvideti, kako nas je vjel oholi Mažar. Vendar se bodo vsekako vsakemu odprle oči, a prepozno! Pred leti je bilo tukaj veliko domačinov prav bogatih, a sedaj lahko domače bogatine na prste preštejemo.

Skoraj vsi domačini se že boré za polento in kakšno ribico. Tako daleč smo!

A Mažari se dobro počutijo. Dobre službe, zabave, morski zrak, vse to jim dobro tekne. Pa tudi njih bratje v Hungariji erpijo veliko dobrega iz Reke. Od todi dobivajo južno sadje, katero se v navlašč za to pripravljenih vagonih odvažuje na Ogersko. Iz Reke dobivajo po ceni vino in vse, kar želijo. Železnica je pa tudi tako izpeljana, da koristi le Mažarom. Hrvatje ne morejo imeti od nje koristi, ker teče ondod, kjer njih ni.

Kakor je torej razcvitanje Reke in njena železnica nam le v škodo, tako ne smemo tudi od Crkvenice nič dobrega pričakovati. Tu se naseljujejo Mažari in židje. Prvi in drugi nas bodo materialno in moralno slabili. Kakor so nas v Reki v tem obojnem oziru oslabili, tako nas bodo tudi v novi Opatiji. Tudi tam bode prava mažarska propaganda.

Kar stori Mažar v Primorju, stori le za-se, ne pa za Hrvata, Hrvat ima po njegovem mnenju le hlapčevati njemu. In vse kaže, da hočejo Mažari naše Primorje na-se spraviti. Reški guverner se je kar čez noč prelevil v guvernerja hrvaško-ogerskega Primorja in kar najedenkrat bode guverner ogerskega Primorja.

Ako ne preje, se bode to zgodilo takrat, ko bodo Mažari napravili železnico iz Ogulina v Senj in Bihač. Okolu plitvičkih jezerov bode prava mažarska naselbina. Soporili se bodo tam s svojimi bogatimi židovskimi soprogami ter pohujševali naš narod.

Nova železnica, ako se res zgradi, bode le pomagala, da se pomažari naše Primorje, da se bode Mažarija še bolj okrepila na obali Jadranskega morja.

Vsakdanja skušnja nas bridko uči, da Mažari delajo le za-se. Za Hrvate nimajo srca. Vse, kar so

napravili v Primorju, je samo za nje „dulce et utile“, a za nas „amarum et nocivum“. Le takrat, ko bi naša vlada — o sedanji ni misliti — zgradila železnico od Ogulina v Senj in Bihač, bi se je mi veselili in pričakovali kaj koristi od nje. A predno dobimo tako vlado, bode še preteklo nekaj desetletij.

Sedaj nam družega ne preostaja, kakor z vsemi močmi zavirati mažarizem v Primorju. K temu pa ne zadostuje le vpitje pri kozarcu rujnega vina, temveč resno in vztrajno delovanje. Mi Primorci le vpijemo za domovino, storimo pa ničesar. Naš sovražnik pa molči in pridno deluje, in je že daleč prišel. Učimo se od njega. Delajmo tudi mi. Častno in sladko je, delovati za narod. Delajmo ne le, kar moramo, temveč tudi, kar moremo. „Ni dolžan samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.“

Učimo svoj narod v cerkvi in zunaj cerkve, ključimo mu pri vsaki priliki, kaj je dolžan Bogu in sebi, dajajmo mu zdravega berila v materini besedi, da ne bode v se jemal otrova iz laških ničvrednih listov. Potem bode imel nasprotnik pred nami strah, dočim se nam sedaj roga in posmehuje. Sami smo mnogo krivi, da se je tako vgnedil mažarizem v našem Primorju.

Mi smo spali, a sovražnik se je utrjeval. Bratje, čas je, da vsaj zdaj vstanemo na neutrudno delovanje, drugače bomo tudi mi skopali grob svojemu milemu narodu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. avgusta.

Plener. Le majhno je število tistih, ki so zadovoljni s Plenerjevim govorom v Hebu. Pričakovali so, da bode napovedal kako odločno akcijo zjedinjene levice ali pa naštel reforme, s katerimi se misli pečati levica v bodočem zasedanju. Mnogi so tudi pričakovali, da se vodja levičarjev izreče za razširjenje volilne pravice. Da je Plener to storil, pridobil bi bil za zjedinjeno levico mnoge, ki se sedaj že obračajo od nje. Tako je pa govoril le o stvareh, ki so največ bile vsakemu znane. Iz govora je le malokdo spoznal Plenerja za velikega državnika. Samo nekateri člani trgovinske zbornice so bili vsi naudušeni zauj. Pri banketu, ki so ga priredili Plenerju na čast, je izrekel predsednik zbornice željo, da bi Plenerja kmalu poklicali na ono vzvišeno mesto države, kjer bi mogel svoje izredne politične zmožnosti v polni meri porabiti v blagor domovine. To je pač le pobožna želja, kajti ministerski predsednik pl. Plener še ne bode tako hitro.

Zjedinjena levica in vlada. Levičarji ne vedo, bi li hvalili ali grajali vlado, bi li bili z njo zadovoljni ali ne. Vladni listi so hvalili Plenerjev govor, kar ni čudno, ker vodja levičarjev ni napovedal odločnih korakov proti vladi. Glasilo moravskih liberalcev vendar s to hvato ni prav zadovoljno. Posebno mu to ne ugaja, da so vladni listi prezrli, da je Plener govoril o neki nezadovoljnosti levičarjev proti vladi. Po našem mnenju so to vladni listi pač

le zaradi tega storili, ker je Piener ono nezadovoljnost tako rahlo izrazil, da vladi pač ni treba računati z njo. Moravsko nemško glasilo na dalje izreka bojazen, da grofu Taaffeju ni dosti na tem, da se osnuje okrožno sodišče v Trutnovu in da hoče vso stvar le zavleči. Konec pa ta list daje razumeti, da bi levica grofu Taaffeju odpustila vse, kar jej je storil do danes neljubega, ako mu je le resno na tem, da se jezikovno vprašanje vredi po njen želji, da se vpelje nemški državni jezik, kateri je torej sedaj alfa in omega vse levičarske politike.

Kolera na Ogerskem. Dopisnik nekega angleškega lista je potoval po krajih na Ogerskem, koder je kolera. Razodel je potem, da so obširni kraji že okuženi, da je veliko ljudi že pomrlo, oblastva pa ničesa ne storé, da bi se kolera omejila, temveč se sklicujejo na to, da vlada jim ne dá nikakih navodil. Ogerski vladi ni ugajalo, da je tuji časnikar razkril pomanjkljivosti ogerske administracije. Hitro je oporekla novico o kolera. Toda kolera zaradi tega, da se na papirju taji, ni hotela izginiti. Dva dni po tem oporekanju je vlada sama morala priznati, da je na Ogerskem v resnici kolera. Lani so tudi ravno na Ogerskem tako dolgo tajili kolero, da so jo konstatovali tuji zdravniki in še pozneje niso pokazali v tej stvari zadostne odločnosti, ker uradniki niso kos svoji nalogi. Neki nemško-liberalni list, ki je sicer jako navdušen za Mažare in njih kulturo, pa pri tej priliki naravnost Ogersko prišteva nekulturnim državam, in obžaluje, da se z njo ne more tako postopati, kakor s Turčijo ali Perzijo, ki se v takih stvaréh postavita kar pod jerobstvo. Ker Ogerska nima sposobnih uradnikov, smo Cislajtanci v nevarnosti, da se k nam zanese kolera. Mi smo pač že večkrat izrekli svoje mnenje, da z mažarsko kulturo ni nič posebnega, in sedaj pa nam to potrjujejo celo liberalni listi, ki navadno Mažarov ne morejo dovolj prehovati. Vprašati se pa moramo, kako se dá opravičevati, da se hoče z vpeljavo civilnega zakona in civilnih matic na Ogerskem razširiti delokrog administraciji, ki že po priznanju liberalnih listov samih ni kos niti svoji sedanji nalogi. Mari se ne napravijo velike zmešnjave, če se tako važne stvari izročé v tako slabe roke? Stvar je vsekako pomisleka vredna; ali je to v interesu države, ako se že ne ozira na interese cerkve?

Gospodstvo sile na Ogerskem. Čitatelji se spominjajo, da so bili v Tordi veliki izgredi proti Rumunom po sibirjskem rumunskem shodu. Stvar je bila pripravljena. Najprej so se hoteli znositi nad rumunskim uradnikom nekega denarnega zavoda, ki je bil na tem shodu. Uradnikova žena je pa izvedela, kaj se pripravlja in je brzojavno mu sporočila. On je zatorej izstopil na drugi postaji z vlaka. V Tordi je mažarska družba pregledala ves vlak in vse fajakarske vozove, da bi ga kje iztaknila. Ko njega niso našli, pali so na njegovo hišo. Pobili so okna, iztrgali celo okenske okvire, hišno opravo razbili s kamenjem. Žandarmerija je pa vse mirno gledala tako dolgo, da so jeli trgati streho; še le tedaj

(Dalje v prilogi.)

Rad bi bil prišel na tla, a vedel nisem kakó. — Veter me je nesel proti zahodu.

Prišel je večer. Zvezdice so migljale po nebu, a zdele so se mi tako daleč, tako daleč. In na jugovzhodu prikazala se je v daljavi okrogla, rudečkasta plošča; bil je ščip . . . Globoko pod mano šumeli so valovi atlantskega oceana. Čul sicer nisem njihovega šuma, a v domišljiji sem si ga predstavljal. Mesec in zvezde zrcalile so se v brezmejnih vodah . . . Veter me je gnal polagoma naprej . . . Tu se prikaže pod mano motno razsvetljena progá. Da, da, to je že novi svet, svobodna zemlja ameriška. Long-Island, Brooklyn, New-York, govoril sem sam s seboj . . . Ali kaj je to? Zdi se mi, da se zrakoplav zopet oddaljuje od suhe zemlje in da pričinja nagloma padati . . . Srce se mi je jelo krčiti . . . mislil sem na smrt v valovih atlantskega oceana, o katerem se mi prejšnjo noč, ko sem še snival v dehtečem senu na domačem slovenskem kozoleu, niti sanjalo ni. Izročil sem se že Neptunu.

A padanje bilo je le navidezno. Veter se je bil spremenil, pričel je pihati močen zahodnik. Neslo me je proti iztoku. Premaganemu strahu in nepričakovanih dogodkov zaprle so se mi skoro obrvi in zaspal sem.

Ko se prebudim, zlatila je obnebje že jutranja zarija. Balon plaval je posasi nizko nad vrhovi skal-

natih gorá. Toliko, da se jih ni dotikal. Nisem se mogel orientirati, kje da sem.

Zrakoplav znižuje se vedno bolj in bolj. Še nekaj trenutkov, in brezšteviline vrvice zapletó se mej razdrto skalovje samotnega gorskega rta. In sedaj sem vedel, kje da se nahajam. Na levi zazrl sem v daljavi Kaspiško, na desni pa Črno morje. Bil sem na kavkaških gorah. . . .

Pogledam navzgor: nad menoj sinje, od zore nekoliko zarudelo nebo. Pogledam navzdol: pod menoj navpik odsekana stena; v sredi pa visi, kakor z verigami nánjo prikovano človeško telo. . . .

Zapustiti balon mi ni kazalo. Poginiti bi moral gladú na strmi pečini.

Učil sem se nekaj mythologije in ni mi bilo treba dolgo ugibati, kdo da visi na skalnati steni. Spomnil sem se na prvi mah, da bi to utegnil biti Promethej, ki je prinesel ljudém luč z Olympa, in katerega je zato velel Zen prikovati na strmi pečini kavkaških gorá. Toda, kje je jastreb, ki mu kljuje srce? . . . Gledal sem okoli, a ni ga bilo. . . .

Vzamem v roke široko tróbo in zakričim: „Haló!“. In kakor gorski jek začujem v odgovor zdihujoč „Haló!“. Povprašam, kdo je, in odvrne mi istotako: „Promethej, sin Japetov!“

„Vi hočete pač briti burke z menoj. Čital sem vendar še na šolskih klopéh, da je Prometheja že pred dobrimi dvemi ali tremi tisočletji osvobodil

Heraklej na svojem pustolovskem potovanju. . . . In ljudje, ki so pisali zgodbe onih časov, so pisali zgolj resnico, ker niso imeli niti časa, niti volje, izmišljevati se in lagati, kakor delajo pisachi dandanes. Hvala Bogu, toliko se vendarle še spominjam iz grške mythologije, da vém, kaj in kako.“

Glasen grohot mi je bil v odgovor.

„Da, da, ljudje vsikdar radi več govore, nego je res; tudi grški pisatelji so se radi lagali, tudi njim ni, da bi se vse verjelo.“

Zmajal sem z glavó.

„Jaz Vam sicer ne verujem, da ste res pravi Promethej. Vendar, ako je resnica, tedaj Vam kot prvi smrtnik, ki je dospel do Vaše samote, izražam v imenu celega človeštva zahvalo, da ste nam prinesli nebeško luč razuma raz svojega Olympa. Ali, da bi vedeli, koliko smo od tedaj napredovali! . . .“

„O, to mi je dobro znano. Cela preteklost i vsa bodočnost razkrita je pred menoj. Par in elektrika služi vam zemeljskim črvom dandanes. — Toda ste-li tudi srečni?“

„Srečni? — Ne, to nismo. Duh naš sili vedno in vedno naprej. V pôtu svojega obraza skušamo samo s svojim razumom dospeti do resnice. . . . Toda ko jo najdemo . . .“

„Ali ste pa tudi gotovi, da jo bodele res kedaj našli iz svoje lastne moči?“

je začela odganjati ljudij. Na to je druhal napala druge hiše. Razbila je na enak način šest drugih rumunskih hiš, mej njimi jeden hotel. Celó strehe so močno razbili. Zandarmerija se pa izgredeknikom ni dosti ustavljala. Rumunskemu zdravniku razbili so tudi vse instrumente. Vse to bi pa bila policija lahko zabranila, da je le hotela. Kaj bode pa tudi policija storila, ko se govori, da je celó sama najela razgrajalce. Neki mizar, ki je bil ranjen, ko so zandarji razganjali ljudij, je rekel: „Lepa mažarska svoboda je to; policija je nas semkaj povabila, sedaj pa streljajo na nas, kakor na pse.“ Neki drugi je pa povedal, da so ga še iz postelje sklicali, da pojde razbijat. Pri taci razmerah ni misliti na kako sodnijsko preiskavo. Neki mažarski list je pisal, da poprej ne bode miru, da bodo vsi Rumuni obešeni. Mažarski listi so naravnost hvalili izgredeknike, da so izlili „pravično jezo“ nad „izdajalci domovine“ in zahtevali, da se kaznujejo zandarji, ker so motili patrijote pri njih domoljubnem delu. Take so razmere v kulturni in liberalni Ogerski, kjer velja vsakdo za izdajalca domovine, kdor se upira pomazharjenju.

Revizija belgijske ustave bode kmalu dovršena, samo o dnuh poslancev se še nista sporazumela zbornica in senat. Sedaj je pa prišlo na dnevni red revizija volilnega reda za občinske in provincijalne zastope. Pri tej stvari bode zopet huda borba. Radikalci zahtevajo, da se tudi za te zastope vpelje občna volilna pravica. Mnogi drugi politiki se pa bodo upirali, ker bi potem v večjih mestih socialisti v občinskih zastopih dobili večino. Taki zastopi bi pa posebno redno ne poslovali, kakor kažejo skušnje na Francoskem.

Flamanski kongres. Te dni se je začel v Brügge na Belgijskem kongres Flamancev. Posve-tovali se bodo o tem, kako bi flamansčini pridobili večjo veljavo. Flamancem se ravno tako godi v Belgiji, kakor nam Slovencem v Avstriji. Na papirju je jim priznana jednakopravnost, v resnici pa gospoduje francoščina. Pod sedanjo vlado se sicer nekoliko bolj ozira na-nje, nego se je pod liberalno, ali vendar imajo še dolgo pot do narodne jednakopravnosti.

Umetnost.

Dva hrvaška slikarja na menihovski razstavi.

O. Celestin Medović, fračiški, in Marko Murat, oba Dubrovčana sta razstavila letos v Menihovem, koder se vežbata v slikarstvu, vsak po jedno sliko. O. Celestin je naslikal „Divo Baccho sacrum“ — (žrtva bogu Bahu). Slika ima 3 metre po dolgem in 1½, v širjavo. Prizorišče je svetišče; žrec stoji pred žrtvenikom, nad katerim stoji kip Bshov. Ob levi in desni stoje zaklani in pobiti kristijanje; po stopnjicah curklja njihova kri. — Zada je mnogo rimskih dostojanstvenikov; zgoraj se vidi iz gostega dima

„Jaz sem o tem popolnoma prepričan. . . . Kadar najdemo resnico iz lastne moči, kadar se kakor bogovi povspnemo nad oblake, kadar bode naš duh objel vse stvarstvo, tedaj bode zavlada nepopisna sreča, tedaj bomo postavljali po celem božjem svetu oltarje bratoljubja. . . . Ali pot je še dolga in nekateri so res pričeli že dvomiti, da sploh kedaj dospemo sami iz lastne moči do resnice. Resnice sploh ni, pravijo drugi.“

Globok vzdih dospel mi je do ušes.

„Tedaj z nebeško lučjo nisem osrečil človeštva. Moré in preganjajo se mej seboj, lažejo, nesrečni so, ker vsega ne morejo umeti. . . . To je ont jastreb, ki mi dan na dan razjeda osrčeje. Storil nisem prav. Žal mi je, da sem prinesel človeštvu nebeško luč razuma. . . . Bolje bi bilo, da bi. . . .“

Več nisem čul. Veter me je bil dvignil kvišku in zopet sem plaval nad osrednjo Evropo. Solnce je pripekalo. Rad bi bil prišel na trdna tla, a vedel nisem, kateri ventil da naj odprém. Poskušal sem tu in tam, a zaman. . . . Konečno sem obupal, da bi mogel še kedaj zapustiti azurne višave, ako slučajno zrakoplav ne pade sam od sebe na zemeljska tla. Porezal bi bil sicer lahko vrvice, na katerih je visela pletenica, a kaj bi mi to pomagalo? — Strmoglavil bi hipoma navzdol in niti kosti bi mi ne ostale cele, temveč se razbile ter razdrobile na tisoč in tisoč koscev. . . . In zopet sem zaspal. . . .

velika množica, ki z galerij gleda krvavi prizor. Na desno in spredaj stoji nekaj žensk. Tehnika je izvrstna, sliko hvali vse, kar jo vidi in najbolj jo gledajo izmej vseh. Mej velikimi umetniki na razstavi imenujejo kritiki tudi mladega dalmatinskega franjevca — o. Celestina. — Drugi slikar M. Murat je razstavil sliko cvetna nedelja v Dubrovniku. Jeden prizor s cerkve ta dan predstavlja. Po božji službi se vrača pobožno ljudstvo vsak s svojo oljko domov. Nekateri še molijo v cerkvi; cerkvenik ugaša sveče. Potanosti na tej ljubki sliki so jako dobro izdelane. Tudi njo hvalijo strokovnjaki.

Smetanove opere.

Marljivo vodstvo kr. češkega gledišča praškega je sklenilo od 4. sept. naprej spraviti na oder vseh osem oper velikega češkega glasbenika Frid. Smetane. In sicer se bo pela do 4. septembra zgodovinska opera njegova; Braniborci na Češkem; dne 6. septembra komična opera: Prodana nevesta; dne 8. sept. zgodovinska opera: Daliber; dne 11. sept.: Libuše; dne 14. septembra: Dve vdovi; dne 16. septembra: Poljub; dne 19. septembra: Skrivnost; dne 21. septembra romantična opera: Hudobčeva steva. V soboto, dné 23. septembra se dovrše dela Smetanove muze v češkem gledališču. Tega dne bode njegov koncert. Igrala se bo njegova skladba „Iz mojega življenja“, pela njegova češka pesen in „Moja domovina“ — vrsta simfoničnih pesnij. Imenovane pesni so: Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Tábor in Blaník. Priobčujoč to naznani, ki nam je je doposlalo vodstvo češkega narodnega gledišča v Pragi, opozarjamo na prekrasni vžitek, ki ga ima vsak Slovan že s em, da poseti stostolpo Prago, ki ga pa sedaj lahko združi z umetelniskim vžitkom. Smetana, ki je duha svojim umotvorom iz narodnih čeških pesnij se nasrkal, je vreden tudi daljšega pota, nego iz Ljubljane v Prago.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dne 26. julija 1893
v Sežani na Krasu.

XIII.

Dobrotniki naše družbe.

6. Da pa se je mogla naša družba, kakor ste čč. skupščinarji slišali dozdej, gibati letos v tako širokem okviru, da se njen delokrog v istini zmirlj bolj širi, to ima zahvaliti svojim dobrotnikom in prijateljem, ki so jej od vseh — da prav od vseh — strani naše mile domovine prihiteli na pomoč. In zdaj s ponosom lahko trdimo: ni ga več zavednega in v resnici narodno čutečega Slovenca, ki bi ne bil na kakoršenkoli način podpiral naše družbe. (Tako je, dobro!) Zda, slavna skupščina, bi bil nalog izvesteljev naštevati Vam imena vseh podpornikov — ali če bi hotel to izvesti — zborovali bi do drevi. Kajti mi ne štejem več

Sanjal sem, da se mi je duh oprostil od telesa in da plava sedaj nad zvezdami. Hladno je. Sladka, mirna melodija sferiške godbe mi doni na ušesa; a duh poletava kakor metulj od zvezdice do zvezdice. On vidi, kako propadajo svetovi, kako nastajajo novi. A nad veseljstvom vspeuja se, kakor sedmerbojna mavrica nad zemljo, prejasno, čudovito bitje. . . .

Duh moj je gleda, gleda, zdí se mi kakor ljubav in resnica sama na sebi. . . . a razumeti ga ne more. In duh moj se spominja na prejšnje čase, ko je še vklejan v zemske sponse taval brez mirú od blodnje do blodnje. . . .

Hotel se je povspeti sam po sebi do resnice, a peroti so mu bile prešibke; zemlja ga je vedno in vedno prevlačila. Čutil se je omejenega, zakovanega, . . . bil je nesrečen. In človeškemu bitju se je zdelo tedaj žal, da je Promethej z olympsko bakljo prižgal v njem nevzdržno hrepenenje po nedosežni resnici. . . . A sedaj je srečen. . . .

Blisk in votel grom. Prebudil sem se iz sná. Treščilo je v zrakoplav. Čutil sem, kako po bliskovo padam z balonom vred navzdol. Sapa mi je zastajala. Izgubil sem zavest. A le za jeden trenotek. Potem pa sem se prebudil nepoškodovan sredi travnika na velikem kupu sená. Blo je že jutro, hladno, deževno, poletno jutro. Poleg mene ležal je raztrgani zrakoplav. . . . Bil sem domá na rodni mi zemlji. —

dobrotnikov na stotine, nego na tisoče. (Slava!) Njih imenik izkaže bodoči Vestnik. Omenjamo le splošno one podružnice — osobito ženske, ki so kar tekmovali v načinih, kako bi več prispevkov doposlale ter takó kot zveste hčerke razveselile svojo mater; denarni izkaz jim bo osvetljal lice pred slovenskim svetom. (Zivele!)

Da so izdatni darovi dohajali naši družbi, zahvaliti je posebno narodna društva po vseh naših pokrajinah. Osnovala so v zadnji dobi toliko koncertov, akademij, veselice, zabav, vedrilnih shodov, v korist naši družbi, kakor v vseh prejšnjih letih vkup morda ne še toliko. Navedemo naj ona slavna društva, ki so nam bila zglášena: Ljubljanski Sokol, Narodna Čitalnica, katera daje svoje prostore za vodstvene seje že vsa leta brezplačno, pevski društvi: Slavec in Ljubljana, Tamburaški zbor — vsa v Ljubljani. Pevsko društvo „Lira“ v Kameniku, katero je pohitelo celó večkrat mej drage brate koroške; istotako Čitalnica kameniška. Veliko uslugo naši družbi so izkazala ob lanski skupščini slavna društva Postojinska, njim na čelu Čitalnica. Delavsko bralno društvo v Idriji pri vsaki priložnosti pospešuje naše družbine smotre. Bralno društvo v Št. Petru na Krasu, v Mokronogu, v Kostanjevici, v Zagorji ob Savi, Čitalnice v Starem Trgu pri Ložu, v Črnomlju, v Šmarji pri Jelšah, v Ilirski Bistrici, v Cerknici, v Planini, v Št. Vidu nad Ljubljano, v Šiški, v Ipavi, Ajdovščini — Šturji, na Vrhniki, v Gorici, v Tolminu. Prvo slovensko pevsko društvo „Gorotan“ na Koroškem. Slavna društva v Trstu in njega okolici: Tržaški Sokol, slovansko pevsko društvo, Zarja, Adrija, tamburaši Sv. Ivanski in trž. Sokola, dramatični odsek Sokolov s sodelovanjem opernih pevcev gospe Strasser-Čehove in g. K. Trtnika. — Litijske in Šmartinske Slovenke izboren koncert. Društvo „Zvon“ v Smartinu pri Litiji. Slavni odbor I. abiturijentske veselice slovenskih in hrvatskih pripravnikov je izročil s cenjenim dopisom dne 10. avgusta 1892 vsoto 56 gl. kot polovično pokroviteljino. Letos 22. julija pa je bil zopet slični koncert s polovico prebitka v korist naši družbi. — Istotako je abiturijent Milutin Zarnik v imenu slovenskih gimnazijskih abiturijentov leta 1892 izročil glđ. 76-53. Pokroviteljino v obrokih plačevati sta sklenila slavna učiteljska društva za kamniški in za goriški okraj. — Ker se je družbino vodstvo s posebno okrožnico zglasilo pri vseh naših posojilnicah za poljubno podporo, prejeli smo znatnih darov, a posojilnici v Radovljici in v Ribnici sta že vplačali polovico pokroviteljine, pokroviteljica mariborska posojilnica pa je doposlala zopet 100 glđ. — Kakor društva tekmovali so i posamni rodoljubi in domorodkinje, da so ob raznih prilikah pokladali večje ali manjše darove na domovinski oltar. Božična, novoletna, velikonočna darila bila so letos obilnejša nego poprej. Ob veselih in žalostnih dogodbah: ob smrti — mesto strohljivih nagrobnih vencev — ob krstu, ob ženitovanju, ob primici so dohajali lepi darovi.

Kaj izvanrednega pa je „prva krona družbi sv. Cirila in Metoda“. To misel je sprožil prvi vrli Celovski „Mir“ dne 30. oktobra 1892 — in je kmalo potem izkazal 100 zlatih kron kot odgovor Parteitagu v Celoveu. Poprijeli so se te misli tudi drugi listi in so prinesli oklic do rodoljubnega občinstva. Ko pa so meseca maja prišle v promet tudi srebrne krone, tedaj pa je pričel „Slovenski Narod“ sistematično nabirko prvih kron ter jej odkazal dan za dnevom posebno rubriko — in zdaj je že pri četrtem tisočaku. **Tolike jednodušnosti v požrtvovalnosti še ni videl morda slovenski svet.** (Res je, dobro!) Družbinemu vodstvu so te kronine darova doslej oddala čast. vredništva časnikov „Slov. Narod“, „Primorski List“ in „Mir“.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. avgusta.

(† Janez Horak) je bil rojen dne 15. maja 1814 v Krumovi na Moravskem, od koder se je pred kacimi 60 leti preselil v Ljubljano. S svojo pridnostjo in značajnostjo si je takoj pridobil v našem mestu splošno spoštovanje. Zlasti obrtniki so ga visoko čislali in mu skazovali veliko zaupanje. Skozi več let je bil rajni mestni odbornik, podpredsednik trgovinske in obrtnijske zbornice in deželni poslanec. Kot ustanovnik obrtnega podpornega društva si je pridobil za male obrtnike velike za-

sluga. Mesto ga je odlikovalo s častnim meščanstvom in presvetli cesar mu je podelil zlati križec s krono. — Pogreb boče jutri v nedeljo ob 1/2 6. uri popoldne. N. v m. p.

(Moška beseda.) Véeraišni „Narod“ piše o Rimskem Katoliku: „Mi smo že sklenili svoj račun z „Rimskim Katolikom“, ter ne polemizujemo več z njim; kakor n. pr. tudi ne s štajerskimi in koroškimi zakotnimi lističi.“

(Nova pošta.) 1. septembra t. l. odpre se v Plaveh, v okraju goriškem, nov poštni urad, ki boče imel zvezo s poštnima vozovoma, vozečima od Gorice do Boveca in od Gorice do Trbiža ter nazaj.

(Porotne obravnave) pri ljubljanskem deželnem sodišču se začne dne 28. avgusta. Na vrsto pridejo dne 28. avgusta: Stefan Krušič zaradi uboja in Boštjan Hauptman zaradi tatvine in požiga; dne 29. avgusta: Janez Hribar zaradi posilstva in Jožef Mahnič zaradi ravno tega hudodelstva; dne 30. avgusta: Marija Marn zaradi uboja; dne 31. avgusta: Franc Jamšek zaradi ropnega umora; dne 1. septembra: Ana Prezelj zaradi detomora, potem Anton in Ana Frančiška Mesetig zaradi goljufije. Vmes bodo pa še štiri obravnave, in sicer: proti Francu Jenku zaradi posilstva; proti Francu Peteaniju zaradi poskušnega ropnega umora in javnega nasilstva; proti Ivani Brendič, Janezu Kaserju, Neži in Martinu Pavlinu zaradi ponarejevanja kovanega denarja, in proti Janezu Hačinu zaradi uboja. V soboto, dne 2. septembra, se obravnave končajo.

(Č. g. Jurij Mercina), vikarij v Sovodnjah pri Gorici, stopl je v pokoj ter se v nedeljo poslovil od svojih vernikov. Slovo bilo je res tužno, kajti osiveli starček služboval je v Sovodnjah celih 23 let. Na svoja stara leta preseli se č. gospod v Erzelj pri Gočah.

(Na Bled) je prišlo do 17. avgusta 1087 tuje-v, ki pridno pohajajo tudi sosedne gore. Tu naj omenimo, da je letos vréjena tudi tarifa za gorske voditelje. Za jeden dan dobi voditelj 6 kron, za pol dne 3, za izredni dan, če se hodi nad 10 ur, 8 kron in za dan počitka 4 krone.

(Vročina.) Od Kolpe, 23. avgusta: Ko te vrstice pišem, bije v zvoniku tretja ura popoldne, a toplomer kaže 35° B. Vroče je, vroče tu doli pri nas na obalah zelene Kolpe. Tudi pri Vas v Ljubljani mora biti vroče; zlasti na Kongresnem trgu mora biti soparica že neznosna. Nekaterim gospodom na onem trgu se že kar meša od same vročine. Udrihajo po klerikalcih, kar se dá. Vse jim pride prav, da le duhovnikom jedno založé. Je-li resnica ali laž, dostojno ali nedostojno, to jih jako malo briga. In vse to delajo pod najnovejšo tvrdo: v imenu miru, sprave in ljubezni. — Če pa Vi vrnete in kaklega slovenskega liberalca malo za žilo potipljete ali celó kaj okreate, potem ste hinavci, farizeji, tudi denuncijanti. Gospodje ne veste li: „Haust du meinen Juden, hau' ich deinen.“ Kdor prebiva v hiši s steklom kriti, naj ne meče kamenja na druge, ker ti mu lahko streho zdrobé. Kaj ne gospodje: „Das Hinüberschiessen gefiele mir, wenn's nur kein Herüberschiessen gäbe.“ Vroče je, vroče.

(Učiteljski zastopniki) v okrajnih šolskih svetih za bodočo šestletno dóbo so bili pri uradnih učiteljskih skupščinah izbrani: za celjski okraj g. Koderman, za ormoški g. Porekar, za ptujski g. Žihér, za Rogatec g. Sekirnik, v ljubljanskem okraju g. Freuensfeld, v šentlenartskem g. Moher, v mariborskem g. Nerat, v slovenje-bistriškem gosp. Kristl, v laškem gosp. Kropelj, v konjiškem gosp. L. Tribnik. — V drugih okrajih še ni bilo okrajnih učiteljskih konferencij.

(„Domovini“ v odgovor.) V Braslovčah, dne 24. avgusta 1893: V 21. številki „Domovine“ je objavljen dopis iz Savinjske doline, ki se začneja: „Velečastita duhovščina gornje in spodnje Savinjske doline obžaluje, da je nekdo v dopisu iz Braslovč v „Slov. Gospodarju“ številki 21. o tamošnjem živinozdravniku, gosp. Jelovšku, objavil neke besede, iz kojih bi utegnil bralec sklepati, da bi bil imenovan gospod duhovnikom nasproten.“ — Ne vemo, kdo je tisti, ki piše v imenu duhovščine gornje in spodnje Savinjske doline; to pa vemo, da od edine kompetentne duhovščine braslovške, ki pozna volitveno agitacijo gosp. Jelovška, ni bil za ta dopis v nje imenu pooblaščen. Moremo reči, da duhovščina sploh ni o tem dopisu kaj vedela, dokler ni bil v „Domovini“ objavljen. Vsled te okoliščine je ta dopis že itak brez pomena. — To tudi vemo, da je gosp. J. agitiral, in sicer nasproti stranki, s

katero je bila ob volitvah častita duhovščina braslovška. Vemo tudi, da je gosp. Jelovšek izjavil, da je agitiral na prošnjo blagorodnega gospoda pl. Haupta; pa ne verjamemo, da bi ga bil ta gospod za to prosil. Obžalujemo tudi mi nekaj, ali bolje pomilujemo gosp. Jelovška, da kot omikan agitator ni stopil svoji stranki kot voditelj bolj na površje, in da si ni upal še na volitev priti. Kot izobraženec bi naj stranko tudi po svoji možnosti toliko vodil, da bi se tudi ona „pošteno“ obnašala. Najboljši dokaz, da ni bilo vse pošteno in neliberalno pri tej stranki, je obsodba jednega volilca v zapor in pa neovrgljiva, čez vse res obžalovanja vredna resnica, da so se iz iste stranke trije celo iz norčije spovedovali na volišču. Takega početja tudi mi ne imenujemo liberalnega, ampak to je več, je kaznjiva pregreha. To so dejanja, katerih ne izbriše nobeno „pojasnilo“ in noben popravek. Tega sicer ni kr. v gosp. Jelovšek, pa videti je, da on vsaj indirektno odobrava ravnanje njemu priljubljene, duhovščine braslovške pa nasprotne stranke. „Povej mi, s kom se pečaš, pa ti bom povedal, kdo si.“ Shod za poduk o živinoreji na belo nedeljo v Letušu n. pr. je bila očitna demonstracija po volitvah. Kdor ga je videl, ne more tega tajiti, če ni slep in gluhi. Živinoreja jim je bila le pretveza za demonstracijo; gosp. Jelovšek jim je s svojim podukom o živinoreji k njej pomagal. — Da to ni res, pojdite prav tistim, ki so slepi in gluhi. To so obžalovanja vredni pojavi, kateri morejo zmotenim očem odpreti, da jim ne bo tr. ba več „pojasnil“. To naj si zapomni tudi tisti, ki zagovarja v imenu duhovščine stranko „vrlega“ županstva. Videti je iz teh naših besed, da nam, ki pišemo na zahtevo naših volilcev, sedajno „vrlo“ županstvo tukajšnje ni prav po volji. Če si kdo naše trme ne bo mogel razložiti, bomo mi to storili in objavili nekaj razlogov za svojo trmoglavost.

(Pazinski odbor) je imenoval za novega občinskega blagajnika g. Josipa Mandiča, do sedaj trgovskega pomočnika v Trstu, vrlega domoljuba. Dne 22. t. m. je župan izročil odboru odlok deželnega šolskega sveta tržaškega, v katerem se za šolo v Lindaru odločuje za vse tečaje hrvatski jezik kot naučni jezik in laški kot predmet od drugega razreda dalje. Proti temu odloku se je pritožil lahonski deželni odbor v Poreču.

(Zgrudil) se je danes zjutraj po 8. uri na Mestnem Trgu pred hišo g. Kende g. pisatelj Jak. Alešovec. Odnegli so ga v bolnišnico.

(Stoletnik.) V Očeslavcih na Štajerskem je umrl te dni bivši kolar Jožef Treibler v redki starosti 102 let. Žena mu je umrla pred osmimi leti stara osemdeset let. Zapustil je dve hčeri, ki sta že obe stari. Poslednji čas je bil starček gluhi in se je že le težko gibal.

(Beletristični list) se snuje v Sarajevu. Mladi hrvaški rodoljubi si hočejo s tem ustvariti neko domače središče. Želimo jim sreče.

(Bosenska železnica) preide z januarjem leta 1894 v državno upravo. Dozdaj je bila pod nadzorstvom in upravo vojnega ministra.

(Goriška tiskarna) bo začela kmalu poslovati. Denarje za tiskarno so dali, kakor se javno govori poleg g. A. Gabrščka še trije drugi goriški gospodje „Soča“ boče sedaj priporočala le „goriško tiskarno“ — „Obizzijevo“ pa, v kateri se je rodila in naučila „meštir“ in za katero je tako gorela in jo hvalila, bo prezirala. Ta korak obsojajo celó nekateri „Novosočani“.

(Alojzijevišče goriško.) Iz goriške okolice: V zadnjem „Primorskem listu“ je bila izražena želja, da izreče kedo še svojo željo o „Alojzijevišču“ v Gorici in jo objavi v „Slovencu“. Evo vam: Sološna je želja, rekel bi, vseh goriških okoličanov, da bi „Alojzijevišče“ nekaj poskrbelo tudi za okoličanske otroke, kateri obiskujejo c. k. vadnico v Gorici. Iz Podgore, Štandreža, Sv. Petra, Solkana, da celó iz Mirna in Sovodenj, hodi prav mnogo šolarjev vsak dan v mesto. Nekateri prav vbožni morajo hoditi celó opoldne domov, drugi so pa brez nadzorstva ter se vlačijo do popoldanskega poduka po mestu. — Prav hvaležni bi bili slavnemu odboru „Alojzijevišča“, ako bi kaj poskrbel za te otroke ter sprejel vsaj boljše izmed njih o poludne v svoja „prebivališča“.

(Napad na solkanski cesti) Poroča se nam: „Slovenec“ je vže poročal na kratkem o napadu, kateri se je zgodil v nedeljo dne 6. t. m. na solkanski cesti na štiri Goričane vračajoče se okola polnoči v Gorico. Goričani sumničijo, da so jih Solkanci

napadli iz narodnega sovraštva, Solkanci pa, svesti si svoje nedolžnosti, trdè, da so jih sami Goričani. Policija je seveda verovala in veruje še Goričanom in zato hoče vdobiti in iztakniti napadovalce prav v Solkanu. Čeravno je pa v Solkanu skoraj vsak dan stroga preiskava, čeravno patrolirajo vsak dan po Solkanu žandarji, čeravno so izprašali vže nad 50 oseb, ne morejo vendar v Solkanu nič zaslediti. Mladi preiskovalni sodnik Musina postopa prav strogo; ako se ne strinjajo izjave s prešnjimi, rekel bi „ad verbum“, te vže denejo pod ključ; ako si se le malo ranil pri kakem delu, sumničijo te, da si napadovalce; ako ti je tekla kri in imaš okapano obleko, odpeljejo te hitro k sv. Antonu v Gorico. In vendar ne morejo pri vsej tej natančnosti zaslediti napadovalcev v Solkanu in osebe, katere so zaprte, kažejo se nedolžne. Tako postopanje javnih oblastij je vzbudilo pri ljudstvu občno nevoljo. Opravičeno je lahko vsled tega tudi javno mnenje, da so se Goričani sami med seboj porezali, krivdo pa vrgli na Solkance, kajti pijani so bajé bili prav močno. Ali pri sodnji so Goričani nedolžni in zato jih pusti tudi v miru. — Povodom tega napada izdal je okrajni glaver Bosizio, bajé vsled pritiska od zgoraj, razglas, v katerem se okoličanom priporoča biti mirnim, ne napadati mestjanov (glej „Slovenec“ št. 191), razglas, kateri je vzbudil občno nevoljo. — Židovski „Corriera“ zatrjuje svojim čitateljem po svoji orientalski domišljiji, da napadovalci so edino Solkanci, kar mu sedaj malo kdo veruje — ter prepričuje Goričane, kako nevarni so vsi okoličani. Proti taki pisavi protestirala bodo, kakor se sliši, vsa županstva v okolici. — Ta žalostni dogodek nam priča, da hočejo irredentaši goriški okolico očrtniti in da bodo mogli svoje namene tudi v okolici lažje izvrševati, kličejo še policijo na pomoč.

(Dalmatinske novice.) K. D. ima lep članek proti grdemu bogokletstvu, ki je tako zeló v navadi mej izobraženci in mej kmeti. Božjega blagoslova ne more imeti narod, ki rabi svoj jezik, da kolne Boga. Grda navada je pa največ prišla iz Mažarske, in, žalibog, tudi mej nami se že velikokrat kaže. Boj proti preklinjevalcem bodi nam narodna dolžnost! — Prof. Brunšmid iz Zagreba je zastopal hrvatsko vlado pri otvoritvi starinarskega muzeja v Kninu. — Prekrasna knjiga „Poniženi in usvišeni Isus“ o. Marka Marulca je te dni izšla. Izdajo je priredil mladi frančiškan o. Kerubin Šegvič. Knjiga je sicer ascetične vsebine, vendar pravi ocenjevatelj o njej: „Kdor zná misliti in čutiti, vzemi in beri! Bral bo slastno in lahko, kakor bi bral kako povest; z občudovanjem, kakor da bere sv. pismo; s koristjo, kakor da bere deset najboljših modroslovnih in bogoslovnih knjig.“ Stane 1 gld. Dobiš jo pri o. frančiškanih v Zadru ali v Kotoru. — Beški nuncij je vse staroslovenske misale, ki so v Zadru na razpolago, pokupil in jih daroval črnogorskim katoličanom. Nekateri, med njimi tudi „Narod“, so hoteli čutiti nasprotje Rima do staroslovenskega bogoslužja. Vest, ki jo ravno poročamo, menda ne kaže tega. — V spletski advokatski komori so predložili hrvatski jezik za uradni. Predlog stavljata dr. G. Bulatra in dr. J. Mengjer. — Lepo se umevajo Lah in Srbi. Evo vzgled! V Zadru imajo Lah „società corale“, in ta je šla cesarjevega godú dan pét — v arbsko cerkev. — Spletskemu „Narodu“ se včasih meša. V svoji številki z dne 18. t. m. piše n. pr.: „Kot je Zader laška enklava v hrvatski Dalmaciji, tako je na isterskem otoku Krku mesto Krk.“ Za Boga, če bo kar tako delal hrvatski list si laška mesta, potem ni čuda, da ni nikjer jedinstva in napredka.

(Imenovanje.) Trgovski minister je imenoval žandermerijskega vodjo gospoda Jožefa Skubla v Radgoni za poštnega asistenta.

(Za slovaške mladeniče isterske) sta razpisani dve štipendiji po 100 gld. za leto 1893/94, da morejo vstopiti v kmetijsko šolo na Grmu, dve pa po 120 gld. za goriško kmetijsko šolo.

(Za družbo sv. Cirila in Metoda v Istri) se kaže jako veliko zanimanje. Hrvatska in Dalmacija tekmuje, da pripomorete revni Istri. Družbi želimo mnogo podpirateljev in obilo božjega blagoslova!

(Pravilnik za uvoz blaga iz Avstro-Ogerske na Rusko.) Dodatno k naši notici pod tem naslovom z dne 11. avgusta t. l., s katero smo naznanili, da je dne 12. julja t. l. stopil v veljavo pravilnik cesarskega ruskega finančnega ministerstva o dokazilih izvira blaga, ki se uvažá na Rusko, iavlja trgovinsko ministerstvo potom tukajšnje trgovske in

obrotniške zbornice, da za nobeno spričevalo, ki se po tem pravilniku potrebuje v dokazilo izvira blaga, ni potreba doprinesiti ruske prestave, za slučaj, da je v kakem drugem jeziku sestavljeno, kakor v ruskem.

(Ob obletnici katoliškega shoda) bo prihodnji četrtek dne 31. avg. ob šestih na Rožniku sv. maša za dobrotnike „Katoškega sklada“. Vsi prijatelji katoliškega gibanja, ki morete, vdeležite se!

(Dolenjsko železnico) delat odpeljalo se je v sredo dne 23. t. m. iz celjske jetnišnice 62 jetnikov pod nadzorstvom treh paznikov. Vzeli so seboj vso potrebno prtljago za čas treh mesecev. Delali bodo med Ljubljano in Novim Mestom v okrajih Trebnje, Mirnapec in Log. Pred nekoliko dnevi peljalo se je tudi iz mariborske kaznilnice ravno na to progo k enakemu delu do 120 kaznjencev. Iz ljubljanske kaznilnice jih je do 50 kaznjencev tamkaj. Seveda: po ceni so! Domačini pa nimajo ni dela, ni jela. Slabo se spolnujejo obeti! Tuji podjetniki pa žanjejo in zbirajo krvavi „harač“. — Ete, tožna nam majka!

(Otroški vrt družbe sv. Cirila in Metoda) pri sv. Jakobu v Trstu otvori se prve dni prihodnjega meseca. Vpisovanje se prične dne 1. septembra.

(Reške novice.) Z Reke: Letos se kaže tudi v Primorju peronospera. Tam, kjer niso trte škropili, se listje zelo suši, pa tudi bolno grozdje se tu in tam najde. Prosti narod ne škropi trt, ker ne vé kako, pa tudi nima za kaj kupiti potrebne tvarine. Da naša vlada kaj velja, bi ona ljudstvo morala podučiti, kako se mora škropiti. Tudi bi mu morala preskrbeti potrebne tvarine, a ona ne čuti te dolžnosti in potrebe. Poslancev je pa tudi nobeden na to ne opomni, ker ne poznajo ljudske bede. In da je ne bi zvedli, ne gredó nikdar med volilce. S tem, da kimajo Mažarom in spravljajo denar v žep, spolnujejo svojo parlamentarično dolžnost. Tužna nam majka!

(Razpisane fare) v ljubljanski škofiji so do 22. septembra: Grahovo, Knežak, Žalna, Bohinjska Bela, St. Jošt, Dobrova in novo ustanovljena tara Planina na Vipavskem.

(Dolenjska železnica.) Iz loškega okraja: „Slovenec“ je že večkrat grajal nerodnosti, ker delavci delajo tudi ob nedeljah na progi Ljubljana-Kočevje. Pa vse zaman! Še celo na Veliki Šmaren so delali, kakor ljudje pripovedujejo! Kam pridemo? Precej v začetku so nekoliko bolj spoštovali nedeljo; sedaj ne delajo dosti razločka! — Govorilo se je, da progo Ljubljana-Kočevje odpró že sredi septembra, zdaj pravijo, da se ima še le meseca oktobra izročiti prometu. Ljudje pripovedujejo, da se na nekaterih krajih zemlja posiplje in da jim to nagaja! Saj se pa temu ni čuditi, ker so jo po močvirnih in vlažnih krajih, bolj za žabe in ribe, ne za ljudi, speljali. Gledali so na posamezne mogočnjake, nikakor pa na občno korist in ne na blagor kmeta!

(Vabilo k veselici), ki se priredi v nedeljo, dne 27. avgusta t. l., v proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. v prostorih gosp. Oblaka v Litiji. — Vspored: 1. Prolog. 2. Anton Nedved: „Avstrija moja“, moški zbor. 3. Igranje na glasovir. 4. „V spanju“, vesela igra v jednem dejanju. 5. Hajdrih: „Sirota“, moški zbor s sopran-solom. 6. Alegorija. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnice se začno prodajati pri blagajni ob 7. uri. Vstopnina: Sedeži I., II. in III. vrste 60 kr., daljne vrste 40 kr., stojišča 20 kr. K obilni udeležbi vabi uljudno ODBOR.

(Iz Prage), 20. avg. Pred tremi leti je odpotoval v Ameriko pisatelj Pavel Albiéri in je bil za morjem član vredništva „Chicagskih Listov“. Te dni se je zopet nazaj vrnil v Prago, potem ko je bil prepotoval nekaj zahodnih dežel severne Amerike. — Dne 17. t. m. so dali poslanci dr. Vašaty, dr. Ed. Grégr, Tuma, prof. Blažek, dr. Herold, Janda in Kaftan na Jandov predlog dr. Masaryku „consilium abeundi“ iz mladočeskega kluba. Čaka se še, kaj temu poreče 28. t. m. zbor zaupnikov. Razvidno, da je oseba dr. Julija Grégra popolnoma — nedotakljiva! — Društvu „Svatoboru“ (pisateljskemu društvu) je volila svoje premoženje 8000 gl. te dni umrša gospd. A. Pilegrova, sestra znanega pisatelja Gustava Pilegra Moravskeho. — Čudna vest se zopet raznaša po svetu, in sicer, da igropisec Emanuel Boždech, o katerem se je trdilo, da je samomor storil, živi kot žurnalist v Parizu. Take in

enake vesti so se že večkrat slišale, in zato je skoraj neverjetno. — Truplo igropisca Ladislava Stroupežnického so prenesli v novo rakev na olšanskem pokopališču. — Mladočeski list „Polaban“ — ne eksistira več, izdajanje njegovo je ustavilo c. kr. okrajno glavarstvo v Kolinu, ker je napadel ondotnega dekana in še druge tri duhovne, a ni hotel objaviti popravka. — Češka internacionala je zaklcala na svojem shodu v Žižkovu „o ereat“ in „hanba“ to pot ne katoliškemu socialistu Jiroušku ali Škrdlemu, marveč — čudi se svet — Bebelu in Liebknechtu. No, ta dva se tega krika ne bota ustrašila, za zborovalce same je pa značajno, ker ne vedo, kaj bi zahtevali ali kaj sploh zahtevajo, in kaj delajo. — Kako se varuje nedeljski mir nam priča, da se je delalo na praznik Matere Božje na državni gimnaziji v Křemencovih ulicah. — Igralec „Narodnega gledišča“, gg. Heš in Hynek, sta obsojena k kazni 5 gl., ker sta si dovolila na odru šale o čeških napisih na ulicah in o ravnopravnosti. — Novo c. kr. okrajno glavarstvo se je ustanovilo v Kladnu; sem bodete spadali okrajni sodnji v Kladnu in Unhošti, ki ste popred spadali pod okr. glavarstvo v Smihovu. — Železnico na vrvi bodo napravili iz Warmbrunna na Snežko (Schneekoppe), tako se poroča iz Vratislava.

(„Blago“ delovanje socialnega blagajnika.) Blagajnik delavske blagajne v Pforzheimu na Badenskem, Lutz, je izneveril 6000 mark. V celi blagajni je ostalo 6 mark in — 800 mark dolga. Blagajniške knjige so raztrgane in sežgane. Na Badenskem je že drugi slučaj izneverjenja. Zdi se, da so že vodniki socialistov tako zatelebani v komunizem, da ne znajo več razločevati med „mojim in tvojim“, in da uresničujejo svoje géslo: „lastnina je tatvina“. Joj, kakšno bratstvo in enakost bode v prihodnji socialno-demokratski državi, po kateri socialni vodniki toliko brepená! Liga + 38.

(Delavski nemiri na Dunaju.) Ta teden so bili v dunajskem okraju Favoriten več dnij delavski nemiri. Povod je dalo to, da je v tovarni za sveče kacic 200 delavcev začelo štrajk, zahtevajoč, da se jim zviša plača in skrajša čas za delo in pa da se vodje štrajka ne odpusté iz dela, ako se sporazumijo. Pogajanja se pa menda niso vršila z vspehom. V ponedeljek zvečer se je zbralo več delavcev pred tovarno in so začelo razbijati okna. Seveda se je jim kmalu pridružilo še več družih sumljivih elementov. Policija je s silo naredila red. Taki izgredi so se ponavljali več večerov in so delo socialističnih agitatorjev, katerih so nekoliko zaprli mej razgrajanjem.

Telegrami.

Dunaj, 26. avgusta. Taaffe je zjutraj prišel iz Išla in odpotuje v ponedeljek v Nalžov.

Praga, 25. avgusta. V pravdi proti izgrednikom pri volšanskem pokopališču, pri katerem izgredni je bilo ranjenih več redarjev, je 7 zatožencev obsojenih v sedemdnevno do petmesečno ječo. Osem jih je oproščenih.

Budimpešta, 25. avgusta. V szabol-skem komitatu sta dva zbolela in štirje umrli za kolero, v Zsurku dva zbolela in v zsmarskem komitatu jeden zbolel.

Bukarešt, 26. avgusta. V Brailu je 10, Galacu 4, Sulini 6, Črni Vodi 13, Tulcsi 2, Calaraschiju 2 nova slučaja kolere. 12 slučajev smrti in 26 jih je ozdravilo.

Monakovo, 26. avgusta. Prišla je cesaričinja-vdova Štefanija.

Neapelj, 25. avgusta. Do poldne se ni ničesar zgodilo. Ljudje hodijo po ulicah in opravljajo svoja dela, kakor po navadi, le prodajalnice so zaprte. Fijakarski štrajk traje dalje. Po noči so prišle nove čete. Zaprli so jih nad 200.

Rim, 26. avgusta. Strašen požar je po noči uničil Negronija Caffarellija palačo. Prebivalci so se rešili skozi okna. V sosednjih hišah je bil velik strah. Požar so pogasili.

London, 26. avgusta. Debata o irske predloge poročilu je končana. Vsprejelo se je z 38 glasi večine. Tretje branje je v sredo.

London, 26. avgusta. Slučaj kolere se v Hullu ni uradno potrdil.

Umrli so:

24. avgusta. Leopold Kumelj, delavčev sin, 22 mesecev, Kurja vas 4, morbilli.

25. avgusta. Angela Sturm, krojačeva hči, 3 mes., Breg 14, jetika. — Angela Arnšek, delavčeva hči, 3¼ let, Tržaška cesta 28, škarlatica.

Tuji.

24. avgusta.

Pri **Maliču**: dr. Emb mbio z rodbino; pl. Kauz; Greger; Fürst; Bredil, Illek, Mysliarz, Duschner, trgovci, z Dunaja. — Sleger in Dürr, trgovca, iz Gradca. — Aichwalder iz Celovca. — Schink in Trinker iz Zagorja. — Respaliza iz Pulja. — Leonhard in Machae iz Draždan. — Bilic iz Mostara. — Fürst, trgovec, iz Prage. — Harpner, trgovec, iz Budimpešte. — Körner iz Berolina. — Magry iz Brna. — Stern iz Zagreba. — Flesch, učiteljica, iz Ribnice. — Kumberg, zasebnik, z rodbino, iz Gorice.

Pri **Stonu**: Kanobel iz Sežane. — Luzzatto, Glanzmann iz Trsta. — Feil, Kniely, Hellersberg z Dunaja. — Rakuš z otroki iz Celja. — Eichhorn iz Bamberga. — Pakiž s soprogo iz Storijs. — Dürler iz St. Gallena. — Domladič iz Ilir. Bistrice. — Handler iz Opatije. — Fabiani z rodbino iz Metkoviča. — Rogall, trgovec, iz Berolina. — Bauhofer s soprogo iz Curiba. — Deutsch, trgovec, iz Gradca. — Heinrich, trgovec, iz Verone. — Kos iz Varaždina.

Pri **avstrijskem caru**: Pettauer iz Ljubljane. — Pipan, posestnik, in Perdanj iz Št. Jurja. — Skušek iz Novoga Mesta.

Pri **bavarskem dvoru**: Decovich, zasebnica, z otroki, iz Trsta. — Oberman z Dunaja. — Bruchina, poročnik, iz Tržiča.

Pri **Južnem kolodvoru**: Žižlavsky, logarski uradnik, s soprogo, iz Ribnice. — Zahn, učitelj, iz Karlsruhe. — Peters, trgovec, iz Kamenic.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
25	7. u. zjut.	738.1	19.0	sl. jzap.	oblačno	1.5 dež
	2. u. pop.	737.1	23.5	sl. vzh.	"	
	9. u. zveč.	738.4	17.0	zm. sever	"	
Srednja temperatura 19.8°, za 1.8° nad normalom						

Tržne cene v Ljubljani

dne 23. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	7.50	Špeh povejen, kgr.	66
Rež.	5.50	Surovo maslo.	80
Ječmen.	5.60	Jajec, jedno.	2
Oves.	7.	Mleko, liter.	10
Ajda.	8.	Goveje meso, kgr.	60
Proso.	6.80	Telečje.	50
Koruz.	5.80	Svinjsko.	60
Krompir.	2.	Koštunovo.	36
Leča, hktl.	12.	Pišanec.	35
Grah.	12.	Golob.	17
Fižol.	10.	Seno, 100 kgr.	2.50
Maslo, kgr.	96.	Slama.	2.14
Mast.	70.	Drva trda, 4 kub. mtr.	6.50
Špeh sveč.	62.	" mehka.	4.80

Zahvala.

428 (1)

Za mnoge dokaze srčnega sočutja ob nenadomestljivi izgubi našega preljubega sina, oziroma bratca

Vilkota

potem za mnoge lepe vence pradragega rajnkemu darovane in za mnogobrojno udeležbo pri sprevedu k poslednjemu počitku, izrekam vsem svojo najiskrenejšo in prisrčno zahvalo.

V Kamniku, dne 25. avgusta 1893.

V imenu žalujoče rodbine

Martin Novak,
c. kr. poštar.

Javna zahvala.

Prečastita gospoda Janez Ažman, župnik v Gorjah, in monsign. Mihael Potočnik, konsistorijalni svetnik v Ljubljani, blagovolila sta darovati novoustanovljeni prostovoljni požarni brambri v Kropi, prvi 50 gl. in drugi 10 gl. za, kateri blagodušni dar se jima odbor imenovanega društva najiskreneje zahvaljuje.

V Kropi, dne 23. avgusta 1893.

Za odbor:

Jože Jallen,
načelnik.

Fr. Fibrovo,
tajnik.

Duhovnik

se išče, ki bi se hotel nastaniti v Radelci pri Bučki na Dolenjskem ter maševati v tamošnjem samostanu. Zagotovljeno mu je stanovanje, prosta hrana ter zmerna denarna nagrada. — Natančnejša pojasnila daje čast. gosp. župnik na Bučki.

422 3-2

424 1

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi soprog, oz. roma oče, ded, brat in tast, gospod

Ivan Nep. Horak,

lastnik zlatega križa s krono za zasluge, častni meščan ljubljanski, ravnatelj obrtnega pomočnega društva, bivši podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice, hišni posestnik v Ljubljani itd.

danes popoldne, po dolgi bolezni, v 80. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragerega ranjcega bode v nedeljo dne 27. t. m. ob polu šestih popoldne v hiši žalosti, Florijanske ulice št. 36. blagoslovljeno in potem k večnemu počitku na pokopališče k sv. Krištofu preneseno.

Sv. maše se bodo brale v več cerkvah.

Ranjkega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 25. avgusta 1893.

Marija Horak, soproga. — Josip Horak, profesor, Slavoljub Horak, trgovec, sina. — Marija Murnik, roj. Horak, Ana Horak, hčeri. — Franciška Lindermann roj. Horak, sestra. — Kamila Horak, snaha. — Iv. Murnik, ces. svetnik, zet. — Irma, Berta, Ivan in Pavla Horak, vnuki.

425 1

Obrtno pomočno društvo v Ljubljani spolnuje žalostno dolžnost naznanjati smrt blagorodnega gospoda

Ivana Nep. Horaka,

ustanovitelja in I. vodje pomočnega društva v Ljubljani, lastnika zlatega križa s krono za zasluge, srbskega zaslužnega križca, hišnega posestnika in častnega občana ljubljanskega itd. itd.,

kateri je po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, danes ob 1. uri popoldne mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb obče čislane bode v nedeljo dne 27. t. m. ob 5^{1/2} uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanske ulice št. 36, na pokopališče k sv. Krištofu.

Čast njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1893.

Predstojništvo
obrnega pomočnega društva v Ljubljani.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga priznana izvrstnega vrhniškega piva. — Naročila na pivo v sodčkih in zabojih po 25 steklenic. Dostavljenje na dom brezplačno. 275 (20-15)

Znana restavracija s prostorno dvorano in najlepšim velikim, zračnim vrtom.

Novourejeno krito kegljišče, pripravno prav posebno za družbinsko kegljanje.

Ugod tudi iz Poljske ulice.

Véjjo množino
tirolskega in dolenskega
BEVINA
le pristno blago, — ponuja po primerno nizki ceni v posodah od 10 litrov višej
Jos. Paulin
v Ljubljani, Marjina trg št. 1.

426 1

št. 7758.

Razglas.

423 3-1

Deželni odbor kranjski razpisuje pismeno ponudbeno obravnavo glede

zgradbe obeh predmostnih branikov in ramp za most čez Savo pri Radečah,

okraja krškega, s proračunjenim stavbinskim zneskom **28.000** glđ. Ponudbe naj se vložé

do 16. septembra 1893 do 12. ure dopoldne.

Detični načrti, proračuni, stavbinski pogoji so na razgled pri deželnem stavbinskem uradu v Ljubljani, deželni dvorec, Gosposke ulice št. 2, v navadnih uradnih urah.

Ponudbe naj se oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega ter morajo biti kolekovane in zapečatené ter imeti napis na zavitku: „Ponudba za spodnjo stavbo savskega mostu pri Radečah“. Priloži naj se jim 5% jamčevina gornjega zneska, bodisi v gotovini, v hranilničnih knjižicah, ali pa v državnih vrednostnih papirjih, ki ne presegajo imenske vrednosti.

Vsak ponudnik se mora izrecno izjaviti, da so mu znani vsi stavbinski podatki in da se pogojem podvrže. Ponudniki naj zapišejo s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotnih proračunjenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in svoj lastnoročni podpis. Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika ne glede na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Od dež. odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1893.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomom in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Briselju in Tunisu. 324 9

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sredstvo, katero krepeča in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izbornu pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 novc. Poštino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Alozij Pajnič

Viktorija Pajnič roj. Lovšin

poročena.

Ribnica, dne 26. avgusta 1893.

Namesto drugega naznanila.

427 1

V. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III. in IV. zvezek.

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-35

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjejšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Najprimernejša darila za vsako priliko so
švicarske žepne ure

katere ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,

preje **GEBA**,
urar v Ljubljani,
Slonove ulice šte. 11.

Po najnižji ceni dobé se tudi naj-
raznovrstnejše

stenske ure, ure za dvo-
rane in s stolalom, ure-
budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov,
verižic, srebrnih in zlatih, vse po to-
varniški ceni. 185 22

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so
franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz
najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega
bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evilhom pre-
oblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri
naročilih z dežele naznani naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji**
luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapcirani modroc na peresih,
je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slam-
nice itd.), kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrežajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu
najboljše priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov,
preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba,
nizke cene. 536 50-42

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.
(230 52-18)

Gričar & Mejač

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice 11.

Največja zaloga
spomladne obleke, ogrtačev, menčikov, ponočnih sukenj
za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin
za gospé in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Točno izvrševanje naročil na vsakovrstno

duhovniško obleko

iz dobrega blaga po nizkih cenah.

167 (23)

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij.

Zaloga najmodnejšega tu- in inozemskega
suknenega blaga (štofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode,
dežni plašči, jopice, manteleti in vsi konfekcijski predmeti za
gospé in gospodičine po najnovejšem kroju na Dunaju, in ki se
tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.

Brata Eberl,

338 26-8

izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu
in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

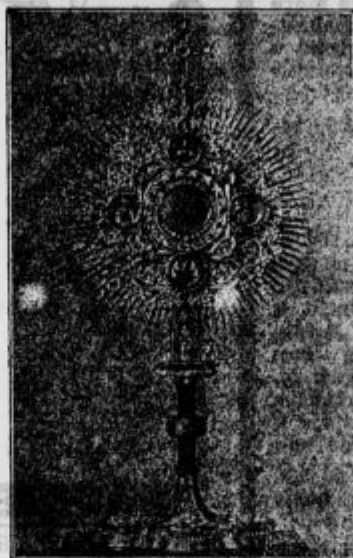
v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alojzijevejšča) 74 3

se priporoča prečastiti duhovščini, slav.
cerkvenim predstojništvom in cerkvenim
dobrotnikom v najnatannejše in točno
izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzorcih ali lastnem načrtu.

Izvršeno blago pošlje dobro, varno
zavito poštnine prosto. 213 29 52-30

'SLAVIJA'

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila
pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%,
25% in jedno leto celó 48%.

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvajset
milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poro-
štvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, doka-
zujejo naslednje

primere:

1. Helena Arbeljnoca, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je
dné 5. maja 1884. Do svoje smrti dné 15. februarja 1885 uplačala je
32 gld. 54 kr. zavarovalnine; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim
dedičem 1000 gld.

2. Dr. Fran Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval
se je dné 30. januarja 1875. Do svoje smrti dné 11. februarja 1891
uplačal je 1332 gld. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegovej
izplačala 3000 gld.

3. Ivan Zor, c. kr. brzojavni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se
je dné 10. decembra 1871. Do svoje smrti dné 8. febr. 1885 uplačal
je 1393 gld. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegovej rodbini
3000 gld.

4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dné 30. no-
vembra 1878. Dasi je do svoje smrti dné 14. julija 1880 uplačal le
80 gld. 16 kr., prejeli so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gld.

5. Marija Lenčkova, posestnica na Blaniči ob Savi, zavarovala
se je dné 5. maja 1870. Ko je umrla dné 24. maja 1882, izplačala je
banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gld., dasi je bilo uplačane zava-
rovalnine le 2292 gld. 16 kr.

6. Ivan Vlah, posestnik v Jušičih, zavaroval se je dné 25. no-
vembra 1888 za 1000 gld. in dné 30. aprila 1890 zopet za 1000 gld. Na
obe zavarovanji uplačal je do svoje smrti dné 13. januarja 1892 vsega
vkup 192 gld. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“
2000 gld.

7. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zava-
roval se je dné 30. junija 1882 za 1000 gld. Do svoje smrti dné 26. janu-
varja 1891 uplačal je 381 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala
dedičem 1000 gld.

8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se
je dné 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dné 10. aprila 1892 uplačal
597 gld. 12 kr. Banka „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegovej 1500 gld.

9. Andrej Velikanje, gostilničar v Ilirskej Bistrici, bil je zava-
rovan od 15. dné maja 1880 do 3. dné junija 1887 in je v tej dobi
uplačal 364 gld. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegovej izpla-
čala edovi 1000 gld.

10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranju, zavarovala
se je dné 20. aprila 1884 za 1000 gld. in banka „Slavija“ izplačala je
njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dné 21. septembra
1892 uplačala le 241 gld. 20 kr.

11. Ernesta Jelušičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu,
bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v
tem času uplačala 187 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala nje-
nemu soprogu 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-14

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,
za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom večinoma po hlevih, ako živino ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 20

Iekarni Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Zacherlin

266 10-8

je priznano sredstvo za uničenje vsakovrstnega mrčesja.

Znaki tega izvrstno učinkujočega Zacherlina so:

1. zapečateni steklenici, 2. označeno ime Zacherl.

Steklenice veljajo: 15 kr., 30 kr., 60 kr., 1 gld. 20 kr., prihranjevalec (priprava za poštopati) Zacherlina 25 kr.

V Ljubljani:

Anton Krisper, Ivan Luckmann, J. Klauer, Jeglič & Leskovic, Peter Lassnik, Ivan Perdan, H. L. Wencel, Franc Terdina, Ivan Fabian, Karol Karinger, Mihael Kastner, Josip Kordin, M. Lavrič, Alojzij Lenček, Karol Planinšek, Viktor Schiffer, M. E. Suppan, Schussnig & Weber,

V Ljubljani:

Ivan Jebačič, Anton Ditrich, G. Pikel, Franc Kogej, Hedvik Fabiani, Ana Leben, Franc Verbič, Fr. Loj., Franc Kren, Peter Peschke, R. Engelsberger, Franc Zesser, Ant. Kline, Franc Kos, F. Dolenc, Karol Šavnik, lekar, Franc Kovač, Alojzij Gatsch.

V Litiji:

Lebinger & Bergman, Fr. Kovač, Anton Majcena, Šbil & Petrovič, Josip Schuller, M. Brilej, A. Bučar, Homann, A. Robleek, J. Trepetschnigg, Br. Wakonigza nasl., A. Pauser, R. E. Michelič, Ivan Müller st., Edm. Zanger, Jakob Dereani, Andrej Lackner, Ludovik Perse, Oton Wölfling.

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporočá **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor radeče modro, sivo in olivno, po gld. 5-50, 6-50, 7-50, 8-50, 9-50, 10-50 in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.
Najcenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-42

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 15
(v Medjatovi hiši)

priporočá svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 36 (30-18)

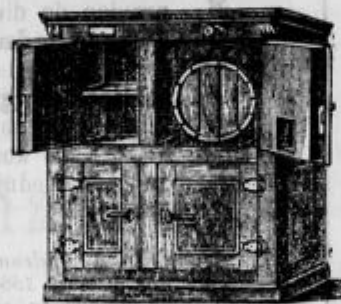
Sargove glycerinske specialitete.

Od kar jih je izumil in uvel F. A. Sarg, rabijo jih Nje velečastva cesarica in drugi člani Najvišje cesarske hiše in mnoge tuje knežje rodbine. Priporočajo je prof. baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, dvorni svetnik pl. Scherzer itd. itd., dvorna zdravnik za zobe Thomas na Dunaju, Meister v Gothi itd.

Glycerinovo milo v papirji, kopicah, blanjicah in škatljicah. — Medno glycerinsko milo v lepenki. — Tekoče glycerinsko milo v flakonih. — Toiletno karbolno glycerinsko milo. — Eucalyptus glycerinsko milo. — Glycoblazol (sredstvo za pospeševanje rasti las). — Chininsko-glycerinska pomada. — Glycerinska crème. — Toiletni glycerin — Lysol-milo in toaletno Lysol-glicerin milo. Mlečno milo itd. itd. (539) 11-9

KALODONT, zdravstvenooblastveno pre-skušena zobna crème.
F. A. Sarg-a sin & comp.,
c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju.
Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

Najnižje cene in najboljšo blago.

Najboljše in najceneje kupuje se železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

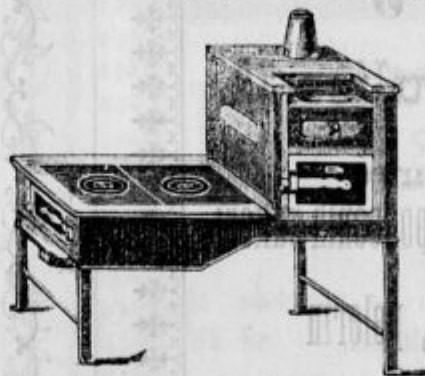
v Ljubljani

Mestni trg 10.

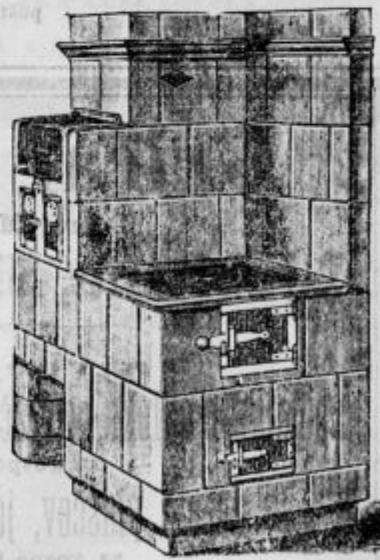
Najnižje cene in najboljšo blago.

272 **ZALOGA** 17
nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Dunajska borza.

Dne 26. avgusta.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 40 kr.
Erebrna renta 5%, 16% davka	96 " 15 "
Zlata renta 4%, davka prosta	118 " 55 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 10 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	979 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	332 " 50 "
London, 10 funtov strl.	128 " 40 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 98 "
Cesarski cekini	5 " 98 "
Nemških mark 100	61 " 7 "

Dne 25. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 75 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	191 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 60 "
Zastavna pisma	" " " "
Kreditne srečke, 100 gld.	197 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	67 " — "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	140 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	67 " 50 "
Windisehgraezove srečke, 20 gld.	" " — "
Ljubljanske akcije	23 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2868	" " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102 " 75 "
Papirnih rubeljev 100	129 " 75 "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrebjanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba **„MERCUR“** Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.